

دانشگاه گیلان

وزارت آموزش و پرورش

مرکز ملی پژوهش‌های روانشناسی و مشاوره

موسسه ملی پژوهش‌های روانشناسی و مشاوره

Third National Conference on Professional Research in Psychology and Counseling

ISC

CIVILICA

سومین همایش ملی پژوهش‌های حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره "با رویکرد از نگاه معلم"

چگونه توانستیم مشارکت و یادگیری فعال دانش‌آموزان را در کلاس مجازی بهبود بخشیم.

فاطمه کارگریان مروستی

fatemehkargarian@yahoo.com

چکیده:

من دبیر زیست‌شناسی دبیرستان متوسطه دوره دوم و مربی آزمایشگاه علوم تجربی شهر شیراز هستم. بر اساس مشاهدات من به نظر می‌رسد فضای آموزش مجازی برای آن‌ها جذابیت لازم را ندارد و نمی‌تواند اشتیاق ایشان را برای مشارکت در کلاس برانگیزد. در نتیجه تعداد تکالیف انجمن شده و غیبت دانش‌آموزان در کلاس ۴۰ درصد تعداد کل است. من توانستم با استفاده از روش‌های فعال تدریس مانند روش بارش فکری، مکاشفه‌ای و استقرایی، ایجاد جو پرنشاط در محیط کلاس به کمک تنوع در زبان و لحن تدریس و استفاده از کلیپ‌های متنوع، ساخت محتوای الکترونیکی جذاب تشویق دانش‌آموزان و هدایت ایشان به سمت پژوهش آموزش مهارت حل مسئله به دانش‌آموزان، مشارکت دادن دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری‌های کلاسی و برنامه‌ریزی‌ها استفاده از روش‌های تدریس فعال مانند اکتشافی، استقرایی و بارش فکری و دادن بازخوردهای مثبت، طرح معما در کلاس، دادن تکالیف خلاقانه به دانش‌آموزان و بازخورد مثبت به موارد پیشرفت آن‌ها، کمک به افزایش اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان و استفاده از انیمیشن، دست ساخته و محتوای الکترونیکی میزان مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان در کلاس را بهبود بخشیم. بر اساس نتایج به دست آمده میانگین تعداد تکالیف انجام‌نشده و غائب‌ها در یک ماه ۲۰ درصد کاهش یافته و میانگین نمرات ماهانه ۲۵ درصد افزایش یافته است. به نظر همکاران دبیرستان و سایر همکاران مشاور آموزشی نیز مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان در یادگیری ایشان تأثیر زیادی داشته است.

کلیدواژه:

بارش فکری، استقرایی، اکتشافی، محتوای الکترونیکی، تفکر خلاق، آموزش مجازی

مقدمه:

باید مدرسه‌ای بسازیم که در آن دانش‌آموزان بتوانند قابلیت‌های ذهنی و خلاقانه خود را بشناسند و از آن به بهترین شکل استفاده کنند. درک عمیق دانش‌موزان از مطالب درسی و مفاهیم آن نه با شیوه‌هایی که اکنون در مدارس در حال اجراست بلکه با تجربه و پذیرفتن مسئولیت یادگیری خویش و تعهد نسبت به آنچه فرامی‌گیرد اهمیت دارد. برای رسیدن به این هدف ناب و نوآور بودن، به معلمانی نیاز است که دانش‌آموزان را در یادگیری مشارکت دهند (الینور، ۱۳۹۴).

خلاق به معنای آفریننده و خلاقیت به معنای آفرینش‌گری و نوآوری است. تفکر خلاق یک فرآورده شناختی است که باعث خلاقیت می‌گردد. خلاقیت یعنی به کارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد یک تفکر، رویکرد یا ایده جدید. خلاقیت قابل یادگیری است و مثبت اندیشی یا ذهنیت مثبت در ایجاد آن نقش دارد. شرایط محیطی و بافت مناسب نیز در ایجاد خلاقیت افراد عامل مهمی محسوب می‌شود. اندیشیدند مستقل اولین گام برای خلاقیت و نوآوری است.

یکی از مهم‌ترین وظایف نظام آموزشی، آماده ساختن افراد برای حضور موثر در اجتماع است و یکی از ملزومات این حضور مؤثر برخورداری از خلاقیت است. معلمانی باید بتوانند محیطی را فراهم نمایند که ضمن برخورداری از نظم و ترتیب، برانگیزاننده تخیل و تجسم و کنجکاوی و ماجراجویی باشد (جین، ۲۰۱۳). تحقیقات متعددی تأثیر مشارکت فعالانه، تحرک و نشاط و روش‌های فعالانه آموزشی در مقایسه با روش سنتی تدریس بر خلاقیت دانش‌آموزان را مورد تأکید قرار داده‌اند. یافته‌های شریفی و داوری (۱۳۸۸) بیانگر تأثیر روش